

ДЕМЧИШИН МИХАЙЛО ГОРДІЙОВИЧ**(До 80-річчя від дня народження)**

17 вересня 2014 р. виповнилося 80 років Михайлу Гордійовичу Демчишину – доктору технічних наук, професору, завідувачу відділу інженерної геології Інституту геологічних наук (ІГН) НАН України, члену-кореспонденту та віце-президенту Українського центру Міжнародної академії наук Євразії, члену Всеукраїнської громадської організації «Українське товариство механіки ґрунтів, геотехніки і фундаментобудування», члену президії Українського товариства охорони природи, дійсному члену Академії будівництва України, лауреату Державної премії України в галузі науки і техніки.

Відомий вчений з інженерної геодинаміки та геоекології М.Г. Демчишин протягом десятиліть плідно працює над проблемами прогнозу, попередження та запобігання руйнівних та аварійних проявів екзогеодинамічних процесів.

Ювіляр народився 17 вересня 1934 р. в с.м.т. Мізоч Здолбунівського району Рівненської області. Там же закінчив середню школу. Навчався в Львівському політехнічному інституті, який закінчив у 1958 р.; в аспірантурі Українського науково-дослідного і проектного інституту «УкрНДІпроект» (м. Київ) – у 1961-1964 рр.

Михайло Гордійович працював інженером Обласного управління автомобільного транспорту та шосейних шляхів (м. Львів, 1959 р.), Львівської філії УкрНДІпроекту (м. Львів, 1959-1961 рр.), молодшим науковим співробітником УкрНДІпроекту (м. Київ, 1964-1968 рр.); 1968-1978 – старший науковий співробітник і завідувач лабораторії динаміки схилів відділу протизсувних заходів Науково-дослідного і проектно-конструкторського інституту міського господарства (м. Київ). З 1978 р. – старший науковий співробітник, а з 1988 р. – завідувач відділу інженерної геології ІГН НАН України (м. Київ).

У 1968 р. ювіляр захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук (м. Москва), а у 1994 р. – доктора технічних наук (м. Івано-Франківськ). У 1996 р. обраний членом-кореспондентом Міжнародної академії наук Євразії. В 2004 р. йому присвоєно наукове звання професора за спеціальністю «Інженерна геологія».

Михайло Гордійович – відомий фахівець в галузі інженерної геології, механіки ґрунтів і фундаментобудування. Все життя він присвятив вивченню проявів ерозійно-гравітаційних процесів на схилах морських узбереж, річкових долин, гірських схилах території України і досягнув певних успіхів у цьому. За його рекомендаціями проведено інженерний захист територій та об'єктів від руйнівних (катастрофічних) проявів небезпечних геологічних процесів в окремих містах та регіонах території України.

У м. Київ М.Г. Демчишин дослідив ефективність діючих протизсувних споруд і надав рекомендації щодо їх вдосконалення і під-

вищення надійності захисту території міста від руйнівних проявів зсувів.

У м. Одеса він виконав дослідження стійкості берегового схилу Чорного моря, прилеглого до Приморського бульвару, що були пізніше використані при реконструкції бульвару на ділянці від Потьомкінських сходів до будинку Міськради. За його рекомендаціями проведено також укріплення основ Одеського оперного театру.

На Південному березі Криму вчений досліджував гірські схили, що зазнають руйнувань від зсувів та селів, які, в свою чергу, загрожують порушенням стійкості об'єктів житлово-комунального і курортного будівництва, а в Карпатському регіоні України вивчає зсуви і селі, спричинені паводками на гірських ріках.

Як член Товариства охорони пам'яток історії та архітектури М.Г. Демчишин виконує значну роботу зі збереження та відновлення цих пам'яток, зокрема брав участь в інженерно-геологічному обґрунтуванні відтворення Михайлівського Золотоверхого та Успенського соборів в м. Київ. Він є головою Всеукраїнської Секції охорони надр та екологічної геології ім. Щириці Українського товариства охорони природи.

Ювіляр брав участь в роботі урядових комісій з встановлення причин руйнівних проявів зсувів на територіях населених пунктів України (Чернівці, Севастополь, Лисичанськ, Дніпропетровськ, Дніпродзержинськ ін.), катастрофічних паводків у Закарпатській області восени 1998 та навесні 2001 рр.

У вересні 2008 р. під керівництвом М.Г. Демчишина у відділі інженерної геології виконано інженерно-геологічне обґрунтування протизсувних та протиселевих заходів у системах протипаводкового захисту в басейнах рік Дністер, Прут, Серет.

Упродовж 2008-2012 р. проведено обґрунтування інженерно-геологічних засад охорони об'єктів культурної та природної спадщини України. Зокрема, крім чотирьох українських об'єктів світової культурної спадщини (Софія Київська, Києво-Печерська Лавра, Центр м. Львова, будівля Національного університету в Чернівцях) додатково визначені об'єкти культурної спадщини, які при певній підготовці можуть бути занесені в списки ЮНЕСКО. Запропо-

новано створення геологічних парків («Товтри», «Степове Побужжя», «каньйон р. Смотрич», «Канівські дислокації»).

На сьогодні дослідником опубліковано 240 наукових праць, серед яких 23 окремі наукові видання (монографії, довідкові та методичні посібники, брошури, препринти).

Наведемо деякі його монографії: *Инженерно-геологическая характеристика платформенной части Украины*. Киев: Наук. думка, 1982. 168 с. (у співавторстві); *Природа состава и свойств грунтов и связанных с ними геодинамических процессов*. Киев: Наук. думка, 1984. 136 с. (у співавторстві); *Современная динамика склонов на территории Украины*. Киев: Наук. думка, 1992. 256 с.; *Техногенні впливи на геологічне середовище території України*. Київ, 2004. 156 с.; *Методичні вказівки до виконання лабораторних практикумів з курсу «Інженерна геодинаміка»*. Київ: ІВЦ «Політехніка», 2005. 60 с. (у співавторстві); *Мониторинг склоновых гравитационных процессов морских побережий с использованием материалов Черноморского подспутникового полигона*. В кн: *Мониторинг прибрежной зоны на Черноморском экспериментальном подспутниковом полигоне / под ред. В.А. Иванова, В.А. Дулова*. Севастополь: НЦП «ЭКОСИ-ГИДРОФИЗИКА», 2014. 526 с. (у співавторстві). Брав участь у підготовці матеріалів до Національного атласу України.

За роботу з оцінки інженерно-геологічних умов території України отримав Державну премію в галузі науки і техніки у 2010 р.

Низку праць М.Г. Демчишина опубліковано в закордонних виданнях. Зокрема, доповідь «Ризик зсувів на забудованих територіях» в працях Міжнародного симпозіуму «Інженерна геологія та оточуюче середовище», Роттердам, А.А. Балкема, 1997. Т. 1. С. 587-592 (англійською мовою); Тези доповідей в матеріалах 31-го (Ріо-де-Жанейро) та 32-го (Флоренція) Міжнародних геологічних конгресів; Доповідь «Стійкість різних за генезисом схилів» на 7-му Європейському конгресі з «Регіональної ГЕОнаукової картографії та інформаційної системи», Болонья, Італія, 2012. Т. 1. С. 78-79 (англійською мовою, у співавторстві); Доповідь на міжнародному симпозіумі «Геотехнічні проблеми мегаполісів», Москва, 2010 р.

Протягом 2001-2013 рр. ювіляр брав участь у міжнародних науково-практичних конференціях (Київ-Харків-АР Крим).

Дослідник відомий як редактор і рецензент наукових праць в галузі інженерної геології. Багато років є членом редколегії «Геологічного журналу», журналів «Екологія довкілля та безпека життєдіяльності», «Світ геотехніки». Виділяється також його співпраця у 1973-1981 рр. з реферативним журналом «Геология» у розділі «Инженерная геология и гидрогеология» (м. Москва), для якого він підготував понад 500 рефератів статей за названою спеціальністю з оригіналів, опублікованих у різних країнах романогерманськими та слов'янськими мовами.

Михайло Гордійович співпрацює із засобами масової інформації, зокрема у газетах «Вечірній Київ», «Правда України», «Газета по-київськи», «Трилисник», часопис «Рідна природа», «Комсомольська правда в Україні». Виступає на радіо та популярних телеканалах («Перший», «1+1» та ін.).

У 2001-2007 рр. ювіляр за сумісництвом працював професором кафедри геобудівництва та гірничих технологій Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Продовжуючи педагогічну роботу, Михайло Гордійович читає курс для магістрів «Моніторинг геоло-

гічного середовища» на геологічному факультеті Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Також є членом спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій при ІГН НАН України та при Науковому центрі аерокосмічних досліджень Землі ІГН НАН України.

М.Г. Демчишину присвоєно звання «Почесний розвідник надр», його нагороджено медалями «В пам'ять 1500-ліття м. Києва», «Ветеран труда», «За благодійність та добротність у відтворенні втрачених пам'яток» Всеукраїнського фонду відтворення видатних пам'яток ім. Олеса Гончара, ім. В.І. Лучицького (2009 р.), Л.І. Лутугіна (2011 р.) за заслуги у розвідці надр від Геологічної служби України, Почесною грамотою Верховної Ради України.

Крім наукових інтересів ювіляр має цікаві хобі: туризм, лінгвістика (латинська), фольклористика (прислів'я і приказки різних народів), складання віршів та поем.

Бажаємо Вам, шановний Михайло Гордійовичу, міцного здоров'я, щастя, невтомності, творчої наснаги і плідної діяльності на науковій та природоохоронній нивах, здійснення всіх мрій та втілення найсміливіших задумів.

Редколегія «Геологічного журналу»